ВДЯЧНИЙ ВИБОРЕЦЬ

Пан посол до державної ради Степан Колодинський вернув з Італії до Відня. Два місяці не було його ані тут, ані в Галичині, бо лічився. Що йому хибувало, сього і найбільші спеціалісти-лікарі не могли розпізнати і називали се лише загально — нервозністю; натомість злобні товариші пана посла називали його недугу звичайним лінивством, від котрого дур голови його чіпався. Правда, очевидно, повинна бути посередині, бо ми знаємо, що правдивий українець з нервовості може стати лінивим, а з лінивства нервовим,— отже тут дуже трудно розпізнати, що є причина, а що наслідок, тому годиться бути осторожним, щоби не скривдити чоловіка.

Виїжджаючи до Італії, Колодинський заборонив домашнім висилати за собою листи, що приходили на його адресу до Відня; зрештою, він сам так "згубився" в Італії, що ніхто не знав, де він подівся і де живе. Отже нічого дивного, що, вернувши до Відня, він застав на своїм бюрку цілий горбок усяких листів і часописів. Усе ждало на нього ненарушене і нерозпечатане. Він глянув на сей друкований і писаний горбок — і в одній хвилині почув такий упадок сил у себе, що найменше три тижні лічення в Італії на ніщо не придалися.

Аби собі дальше не шкодити, він ще цілих три дні не подивився ані на один лист, чим давав доказ, що, мимо нервозності, воля у нього була незвичайно сильна і вироблена. Ті три дні натомість він просидів на візитах у знатних осіб, або на вечорах в реставраціях, або у кав'ярнях, де читав пильно "Neue freie Presse", "Reichspost", "Fremdenblatt", "Wiener Karicaturen" і "Bocian-a" *, або навіть перебував і в себе дома, де більше лежав, як сидів, бо ще утома не покинула його.

Четвертого дня він почув у собі вже стільки сили, що почав систематично отвирати і читати листи, які прийшли протягом двох місяців, починаючи від першого, що лежав наверху,— значить, від зовсім

недавнього, з-перед кількох днів. Зараз сей лист здивував його дуже. В ньому було написано:

"Високоповажаний Пане После, мій Добродію!

Не знаю, як Вам і дякувати за Ваші заходи, котрі увінчалися таким несподівано гарним успіхом. Ви не повірите, скільки добра Ви зробили мені і моїй родині, походивши у

1 "Нова вільна преса", "Державна пошта>, "Іноземна газета", "Віденські карикатури", "Боцян" (польська гумористична газета).

Відні за моєю справою. Я, знаєте, чоловік, що не любить нікому кланятися і просити; уже не мав надії, що вислухають мою просьбу, не хотів до нікого писати о протекцію, але нарешті послухав жінки і вдався до Вас. Не жалую тепер сього і відчуваю глибоку вдячність для Вас, впв. Пане После. Маю надію, що й я Вам віддячуся, тим скорше, що лишаюся у Вашім виборчім окрузі.

Коли будете в Галичині, я не залишу нагоди відвідати Вас і подякувати Вам іще особисто.

Остаю з високим позажанням — Ваш вдячний виборець

Володимир Марковський, ц. к. секретар суду".

Прочитавши сей лист, посол Колодинський усміхнувся вдоволено. Але що він був дуже нервозний, то се вдоволення зараз щезло і в його душі взявся неспокій: він Мар-ковського знав, але зовсім не пригадував собі його справи і не міг зрозуміти, за що він йому дякує. Нехай же так потім Марковський справді найде його у Львові і почне знову дякувати, він навіть не буде знати, що й казати на те.

Занепокоєний, почав Колодинський переглядати адреси інших листів, що лежали перед ним, і на самім споді найшов те саме письмо на коперті, що у прочитанім листі. Отворив сей другий лист,— се Марковський писав ще перед двома місяцями. Справа зараз вияснилася. Марковський подався на іншу посаду в місті, де була гімназія. Він мав двох синів, що вже попідростали і мали йти до гімназії, мав доньку до виділової школи, і йому дуже залежало на тім, щоби видобутися з міста, де тих шкіл не було, і перенестися на кориснішу посаду. Часи дорогі; все воно дешевше, коли діти при батьках. До того й доглянути, і виховувати їх легше, одним словом, користь на всі боки.

Маркерському се повелося — і звідси така його вдячність для пана посла.

— Ха-ха-ха! А я тоді був у Porto Rosa!1—засміявся Колодинський вголос, і його неспокій зараз щез, а в душу вступило велике почуття певності і свого значіння.

Відома річ, що у нервозних людей настрої духу зміняються, як погода у квітні. Отже тепер, під впливом доброго настрою, посол прочитав ще цілих п'ять листів, а решту відложив на другий день, бо вже втомився. Але ще мав настільки сили, що написав лист до Марковського:

"Високоповажаний Пане Секретарю!

Тішуся, що міг я Вам зробити сю прислугу. Мушу Вам сказати, що не була се легка справа, і тому я по першім Вашім листі навіть не відзивався, щоб не розчаровувати Вас передчасом. Але видко, що мій голос ще щось значить, і мене послухали. Треба було і писати, і ходити від Анни до Каяфи, як звичайно, але се вже така наша посольська доля. Маю надію, що Ви мені сього не забудете при найближчих виборах. Числю на Вашу поміч.

Даруйте, що більше не пишу, але я просто замучений працею!

Здорові будьте!

Ваш Колодинський"

Із сим листом посол вийшов небавом з дому, кинув його у поштову скриньку, а сам пішов у кав'ярню читати "Neue freie Presse". У той час бував у кав'ярні також секційний шеф барон фон Крайцштерн; Колодинський любив з ним поговорити...

1912